

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1183/2019
07.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Веска Крстајића, чланова већа, са саветником Олгицом Козлов, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Топлице Младеновића и адвоката Милана Ристића и захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву К 49/17 од 17.01.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 335/19 од 02.07.2019. године, на седници већа одржаној 07.07.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву К 49/17 од 17.01.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 335/19 од 02.07.2019. године, у односу на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) Законика о кривичном поступку.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољен, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Краљеву К 49/17 од 17.01.2019. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 335/19 од 02.07.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Краљеву К 49/17 од 17.01.2019. године, између осталог, у ставу I, окривљени АА и окривљени ББ су оглашени кривим сваки због извршеног продуженог кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ те је окривљени АА осуђен на казну затвора у трајању од две године, док је окривљени ББ осуђен на казну затвора у трајању од две године и шест месеци у које казне им је урачунато време проведено у притвору почев од 26.08.2010. до 11.05.2011. године. Окривљенима је изречена мера безбедности забране вршења позива, делатности и свих дужности везаних за располагање, коришћење, управљање и руковање туђом имовином или за чување те имовине у трајању од две године, по правноснажности пресуде, с`тим да се време

provedeno u zatvoru ne uračunava u vreme trajanja ove mere, te su obavezani na plaćanje troškova krivičnog postupka o чијој висини ће бити одлучено посебним решењем као и на плаћање паушала, док је оштећени Фонд за развој Републике Србије упућен на грађанску парницу ради остварења имовинскоправног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1 335/19 од 02.07.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Краљеву, окривљеног ББ и његовог браниоца по службеној дужности Драгана Стефановића и заједничких бранилаца окривљеног АА, адвоката Топлице Младеновића и Милана Ристића, и потврђена пресуда Вишег суда у Краљеву К 49/17 од 17.01.2019. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости су поднели:

- браниоци окривљеног АА, адвокати Топлица Младеновић и Милан Ристић, на основу члана 483. став 1. и став 3. ЗКП, „због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП“, уз предлог Врховном касационом суду „да усвоји поднети захтев, те да побијане пресуде преиначи тако што ће применом блажег закона кривично дело квалификовати као продужено кривично дело фалсификовања исправе из члана 355. став 1. КЗ у вези члана 33. и члана 61. КЗ а затим да донесе пресуду којом ће применом одредбе члана 422. тачка 3) ЗКП за то кривично дело одбити оптужбу према окривљеном АА“;

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Зоран Јаковљевић, на основу члана 483. став 1. ЗКП, „због повреде кривичног закона и члана 439. тачка 1) у вези члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП“, уз предлог Врховном касационом суду „да укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање пред измењеним већем или да исте преиначи тако што ће окривљеног ББ ослободити оптужбе да је извршио продужено кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. у вези члана 33. и члана 61. КЗ, те уз предлог да одложи извршење правноснажне пресуде до доношења одлуке по поднетом захтеву“.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и на седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости бранилаца окривљеног АА, адвоката Топлице Младеновића и Милана Ристића је неоснован.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића је недозвољен.

Поднетим захтевом бранилаца окривљеног АА се указује на повреду закона учињену на штету окривљеног, јер по ставу одбране није примењен кривични закон који је повољнији по окривљеног. Одбрана налази да је у периоду који је утврђен као време извршења предметног продуженог кривичног дела од 03.02. до 03.12.2009.

године инкриминација кривичног дела није садржавала супсидијарну клаузулу, односно тзв. законски супсидијаритет (који садржи одредба члана 227. КЗ и која сада инкриминише предметно кривично дело и која је важила у моменту пресуђења) чији је циљ да постојање кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица ограничи само на случајеве у којима нису остварени елементи неког другог кривичног дела. У конкретном случају радње извршења кривичног дела описане у диспозитиву оптужног акта и изреци првостепене пресуде јасно и недвосмислено означавају радње извршења другог кривичног дела и то кривичног дела фалсификовање исправе. Одбрана налази да је окривљеном стављено на терет сачињавање, овера и употреба исправа са неистинитом садржином што, по ставу одбране, представља облик једног истог дела - фалсификовања исправе. Нижестепени судови су погрешно применили закон јер нису применили одредбу члана 227. КЗ који је, након измена Кривичног законика очигледно блажи закон по окривљеног, јер садржи поменути супсидијарну клаузулу у виду могућности да се кроз обележје другог кривичног дела оствари кривичноправна заштита. Одбрана сматра да су нижестепени судови у складу са утврђеним чињеничним стањем имали све елементе за примену законске могућности да окривљени по начелу специјалитета буде оглашен кривим и кажњен за посебно, а не опште, дело и управо у томе се и читује примена блажег закона јер је за посебно кривично дело фалсификовање исправе предвиђена блажа казна од казне за опште кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица. Како се по ставу одбране ради о основном облику кривичног дела фалсификовања исправе из члана 355. став 1. КЗ, с'обзиром на време извршења кривичног дела и на запрећену казну у односу на окривљеног АА је наступила апсолутна застарелост кривичног прогона.

Врховни касациони суд изнете наводе којима се суштински, без нумеричког означавања, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, оценио је као неосноване.

Врховни касациони суд налази да браниоци окривљеног АА неосновано указују да је суд требало да примени одредбу члана 227. КЗ (која се примењује од 01.03.2018. године) као блажу норму по окривљеног, која условљава постојање предметног кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица, тек уколико тиме нису остварена обележја неког другог кривичног дела –из разлога што наведена законска норма, ни на који начин није блажа за окривљеног- нити у погледу круга лица која могу бити извршиоци овог кривичног дела, нити у погледу прописаних радњи извршења, као ни у погледу висине запрећених казни, већ законска формулација наведене норме, према оцени Врховног касационог суда, ставља само једну више обавезу суду, да због бројних нових кривичних дела уведених изменама и допунама КЗ („Службени гласник РС“ број 94/16 од 24.11.2016. године) у групу кривичних дела против привреде, додатно води рачуна о правилној правној квалификацији радњи извршења - па се стога у конкретном случају, не ради о примени блажег закона, како се то неосновано у захтеву истиче.

У конкретном случају, оптужницом Вишег јавног тужиоца у Краљеву Кт 165/10 од 13.01.2011. године измењеном 27.12.2013; 05.09.2016; 23.03.2018. и 11.01.2019. године је окривљенима АА и ББ управо стављено на терет извршење кривичноправних радњи које чине битна обележја кривичног дела злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ у вези са чланом 33. и 61. КЗ (извршених у периоду од 03.02.2009. до 03.12.2009. године), а не извршење неких других кривичноправних радњи на које би евентуално могла бити примењена правна

квалификација неког другог кривичног дела, те се примена дела одредбе из члана 227. КЗ која оставља могућност другачије квалификације, уколико су остварена обележја неког другог кривичног дела, у овом случају није могла ни разматрати.

Дакле, Врховни касациони суд налази да се изнетим наводима у захтеву бранилаца окривљеног АА, адвоката Топлице Младеновића и Милана Ракића неосновано указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП из ког разлога су супротни наводи, у поднетом захтеву, оцењени као неосновани.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића је недозвољен.

Наиме, чланом 484. ЗКП који прописује обавезан садржај захтева, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог, из члана 485. став 1. ЗКП, за његово подношење.

У вези с тим, одредба члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, која је општег карактера, начелно прописује да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон. Чланом 485. став 4. ЗКП, прописано је због којих повреда закона у првостепеном поступку и пред апелационим судом окривљени може поднети захтев за заштиту законитости и те повреде су: члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Поднетим захтевом браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића се изричито нумерички указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, која представља законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, али уз образложење: да је окривљени оглашен кривим без адекватних доказа и на основу претпоставки; да се ни на једној отпремници, фактури или профактури, нити налогу за уплату не налази потпис окривљеног ББ; да изведеним доказима није поткрепљено да је окривљени био „иницијатор свих послова у вези добијања кредита и одговорно лице коме је фактички поверено обављање послова управљања“; да је суд погрешно оценио исказ привилегованог сведока ВВ - рођене сестре окривљеног ГГ, који исказ је прихватио; да је суд погрешно ценио исказе сведока ДД и ЂЂ; да је одбио предлоге одбране да се прибави извештај од Фонда за развој РС о томе колико је бизнис планова сачинио ЕЕ и колики је износ конкретно враћен по тим кредитима те да се саслуша власник ДОО „ЖЖ“ из ... и др, чиме се суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање односно одредбу члана 440. ЗКП.

Такође захтевом браниоца окривљеног ББ се указује да је изрека пресуде противуречна датим разлозима јер су многе чињенице остале нејасне и неразјашњене; да је садржина образложења побијаних пресуда контрадикторна и непотпуна и др, чиме се суштински указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Како указивање на повреде одредаба из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 440. ЗКП не представљају законски разлог за подношење захтева за заштиту законитости од стране браниоца окривљеног, у смислу члана 485. став 4. у вези става 1.

ЗКП, то је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Зорана Јаковљевића одбачен као недозвољен.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде на основу члана 491. став 1. ЗКП у делу у коме је одбио као неоснован захтев за заштиту законитости, бранилац окривљеног АА, док је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник,
Олгица Козлов, с.р.

Председник већа-судија,
Бата Цветковић, с.р,

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић